

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Corollaria præcedentis doctrinæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Secundo, Ante voluntatem prædestinandi & eligendi, hos determinatos homines præ alijs, intelligitur in Deo voluntas antecedens salvandi omnes homines; hæc enim generalis voluntas præcedit illam specialem, quæ discernit prædestinatos à reprobis: Sed voluntas illa generalis salvandi omnes homines supponit eorum substantiam & esse, cum supponat voluntatem eos creandi: Ergo prædestinatio substantiam prædestinati productam supponit.

Tertio substantia prædestinati per providentiam naturalem producitur: Sed providentia naturalis antecedit supernaturalem, sicut natura præcedit gratiam: Ergo prædestinatio substantiam prædestinati supponit.

Denique, forma accidentalis supponit esse subiecti, in quo recipitur, & consequenter voluntatem ejusdem formæ supponit volitionem ejusdem subiecti: Sed decreto prædestinationis vult Deus homini dare gloriam, tanquam accidens illi superadditum: Ergo tale decretum supponit volitionem subiecti illius, quod est ipsa prædestinati substantia.

Respondeo negando Antecedens: Ad cuius primam probationem, distinguo Majorem. Supponit culpam originalem: in uno genere causæ, scilicet materialis, concedo Majorem. In omni genere causæ, nego Majorem, & concessa Minor distinguo. Consequens distinctione Majoris:

Ad secundam & tertiam probationem ejusdem Antecedentis eodem modo respondendum est, nempe voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, & providentiam naturalem antecedere prædestinationem in genere causæ materialis, & esse posteriores illâ in genere causæ finalis, quod iustitiam, ut substantia prædestinati sit prædestinationis effectus, ut supra ostendimus, & amplius declarari potest: Ex eo enim, quod ista decreta priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur esse independentia ab illo: Ergo nec sequitur effectus talium decretorum non causati ex vi decreti electivi ad gloriam. Consequentia patet, Antecedens autem probatur. Bene stat unum decretum esse prius alio in uno genere causæ, & in alio dependere ab illo: Ergo ex eo quod providentia naturalis, & voluntas antecedens salvandi omnes homines, & decretum permittendi peccatum originale priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur ea non dependere ab illo.

Secundo id probatur argumento ad hominem, contra aliquos ex nostris. Nam Thomistæ unanimiter docent, auxilia sufficientia esse in prædestinationis effectus prædestinationis, & tamen illa sunt effectus providentiæ communis supernaturalis, quæ prior est providentiæ prædestinativæ, ut ipsi fateantur. Ergo ex eo, quod substantia prædestinati sit effectus providentiæ naturalis, & hæc prædestinatione sit prior, malè colligitur id esse de facto prædestinationis effectus. Undè

Ad ultimam probationem Antecedentis principalis, distinguo Majorem. Forma accidentalis supponit esse subiecti in quo recipitur, in genere causæ materialis, concedo. In omni genere causæ semper, nego. Nam quando forma accidentalis habet rationem finis cuius gratiâ, sicut habet gloria respectu prædestinati, tunc licet subiectum recipientem illius præcedat in ordine executionis, & in genere causæ materialis, & superadditivæ, illa tamen est prior subiecto in quo recipitur, in ordine intentionis, & in genere causæ

finalis. Undè ex hoc potest desumi efficax argumentum in favorem nostræ sententiæ: cum enim substantia ipsius prædestinati ordinetur ad gloriam, sicut finis cui ad finem qui, sive cuius gratiâ, debet ex intentione gloriæ, ut finis procedere, vel imperari.

Objicies ultimum: Si substantia prædestinati, vel ejus productio esset effectus prædestinationis, esset primus illius effectus; nihil enim est prius ipsâ substantiâ rei & productione illius: Sed hoc non potest dici: Ergo nec illud. Major est evidens, Minor verò probatur primo. Si substantia prædestinati esset primus prædestinationis effectus, qui assereret dari ex parte nostræ causæ meritoriam, vel dispositivam primæ vocationis, ut dicebant olim Semipelagiani, non propterea teneretur fateri dari in nobis causam nostræ prædestinationis: Sed hoc est falsum, & contra communem Theologorum sententiam: Ergo & illud. Sequela probatur: Ut ex parte nostræ detur aliqua causa nostræ prædestinationis, necesse est, ut detur aliqua causa primi effectus illius: At licet daretur ex parte nostræ causæ primæ vocationis, non daretur causa primi effectus prædestinationis; ipsa enim vocatio non esset primus ejus effectus, sed potius ipsum creationis donum, cuius nulla potest in nobis causa præsupponi: Ergo dato quod substantia prædestinati sit prædestinationis effectus, clarè sequitur, eum, qui fateretur dari ex parte nostræ causæ primæ vocationis, non ideo teneri concedere, dari ex parte nostræ causæ prædestinationis.

Respondeo distinguendo Majorem. Esset primus illius effectus, impetratus & improportionatus, concedo Majorem. Elicitus & proportionatus, nego Majorem. Ad cuius probationem dicendum est, quod ex eo, quod aliquis assereret dari ex parte nostræ causæ primæ vocationis, necessarium fateri deberet, dari etiam ex parte nostræ causæ nostræ prædestinationis; quia licet non diceret dari ex parte nostræ causæ primi effectus, abstrahendo ab elicitis & imperatis à proportionatis & improportionatis; assereret tamen, dari ex parte nostræ causæ primi effectus elicitis & proportionatis: quod satis est, ut ex parte nostræ detur causa nostræ prædestinationis.

Respondeo negando Antecedens: Ad cuius primam probationem, distinguo Majorem. Supponit culpam originalem: in uno genere causæ, scilicet materialis, concedo Majorem. In omni genere causæ, nego Majorem, & concessa Minor distinguo. Consequens distinctione Majoris:

Ad secundam & tertiam probationem ejusdem Antecedentis eodem modo respondendum est, nempe voluntatem antecedentem salvandi omnes homines, & providentiam naturalem antecedere prædestinationem in genere causæ materialis, & esse posteriores illâ in genere causæ finalis, quod iustitiam, ut substantia prædestinati sit prædestinationis effectus, ut supra ostendimus, & amplius declarari potest: Ex eo enim, quod ista decreta priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur esse independentia ab illo: Ergo nec sequitur effectus talium decretorum non causati ex vi decreti electivi ad gloriam. Consequentia patet, Antecedens autem probatur. Bene stat unum decretum esse prius alio in uno genere causæ, & in alio dependere ab illo: Ergo ex eo quod providentia naturalis, & voluntas antecedens salvandi omnes homines, & decretum permittendi peccatum originale priora sint decreto electivo ad gloriam, non sequitur ea non dependere ab illo.

S. III.

Corollaria præcedentis doctrinæ.

Ex dictis colliges primo, bona omnia naturalia esse effectus prædestinationis imperatos nam quamvis fiant ex providentia naturali, per prædestinationem tamen ordinantur ad salutem & bonum electorum. Undè D. Thomas 1. 2. quæst. 114. art. 10. & 2. 2. quæst. 17. art. 2. & quæst. 83. art. 6. docet bona temporalia in prædestinatis conducere ad beatitudinem, ideoque posse cadere sub merito, & esse obiectum spei, ac pro illis posse fieri orationes.

Colliges secundo: locum & tempus nascendi & moriendi, aliisque nativitatibus & mortibus circumstantiis, esse in electis prædestinationis effectus: quia etiam hæc in prædestinatis ad finem prædestinationis conducunt. Nam pudrum verbi gratiâ statim moriturum, nasci prope fontem, conducit ut ei baptismus conferatur, sicque salvetur; & hominem, dum est in statu gratiæ, suffocari in flumine, vel à latronibus occidi, aut a liâ morte violenta & fortuitâ mori, conducit illi ut in gratia decedat, & gloriam consequatur.

Undè Apostolus ad Rom. 8. ait : *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*, quod D. Augustinus & S. Thomas ad ipsas etiam permissiones peccatorum extendunt, ut videbimus articulo sequenti.

87. Colliges tertio: bonam indolem, & bonum ingenium esse in electis prædestinationis effectum, non quia hæc conducant ad facilius credendum, vel ad supernaturales actus eliciendos, ut quidam docent: quia, ut alibi ostendimus, ad æquã ratio proximè agendi respectu actuum supernaturalium est virtus supernaturalis infusa: sed quia hæc conducunt ad vitanda peccata: nam ex bona hominum inclinatione, & ingenij bonitate multoties provenit, ut pauciora committantur peccata; sicut è contra mala hominum indoles & inclinatio ad plura committenda maximè juvat. Undè D. Thomas 3. cont. Gent. cap. 162. *Adjurat etiam Deus hominem contra peccatum per naturale humani rationis, & alia naturalia bona, quæ homini confert.*

88. Colliges quarto: bona opera moralia, quæ sine auxilio gratiæ sunt à prædestinatis, esse effectus prædestinationis. Tùm quia conducunt ad gaudium accidentale, quod de illis prædestinati percipient in gloria. Tùm etiam, quia dum quis benè operatur, si opus in præcepto sit, vitatur peccatum. Tùm denique, quia bona illa operamini objecta dant occasionem laudis, & gratiarum actionis.

ARTICULUS V.

An malum & permissio ejus in electis sint prædestinationis effectus?

§. I.

Quibusdam præmissis prima pars duplici conclusione resolvitur.

89. **N**otandum primo: malum aliud esse pœnæ, & aliud culpæ: & rursus in malo culpæ duo esse distinguenda, materiale scilicet & formale, seu malitiam moralem, & entitatem physicam, quæ illi subest, eamque sustentat.
90. Notandum secundò: quòd quando quaeritur, an permissio peccati in electis sit prædestinationis effectus, quaestio non procedit de permissione activa, quæ in volitione permittendi peccatum consistit, sed de passiva, consistente in carètia gratiæ efficacis, quæ postea vitaretur peccatum.
91. Tertio recolendum est id, quod in initio hujus disputationis annotavimus, nempe tres conditiones requiri, ut aliquid sit prædestinationis effectus, scilicet quòd causetur à Deo, quòd efficaciter ad finem vitæ æternæ conducat, & quòd sit à Deo volitum ac præparatum ex intentione efficaci dandi gloriam. His præmissis
- Dico primo: Mala pœnæ in electis sunt effectus prædestinationis, non tamen mala culpæ, seu peccata, quæ talia sunt, & secundùm malitiam, & deformitatem moralem, quæ important.
92. Probat: Mala pœnæ causantur à Deo, juxta illud Ecclesiastici 11. *Bona & mala, vita & mors, paupertas & honestas à Deo sunt.* Et Amos 3. *Si erit malum in civitate, quòd non fecerit Dominus.* Secus autem mala culpæ, Deus enim non est causa, vel author peccati, quia, ut inquit S. Thomas 1. 2. quæst. 79. art. 1. *Omne peccatum est per recessum ab ordine, qui est in Deum sicut in finem, Deus autem omnia inclinat & convertit in se ipsum, ut dicit Dionysius cap. 1.*

A de divin. nomin. Item mala pœnæ conducunt ad finem vitæ æternæ: per multa enim tribulationis oportet nos intrare in regnum caelorum, ut ait Scriptura, & consequenter à Deo præparatur electis ex intentione dandi illis gloriam. Mala autem culpæ non conducunt ad vitam æternam, sed potius ejus assecutionem impediunt, ac proinde ex intentione gloriæ non possunt à Deo præparari. Ergo licet mala pœnæ sint in electis effectus prædestinationis, non tamen mala culpæ. Cõsequentiã patet: nam tres illæ conditiones requiruntur, & sufficiunt, ut aliquid sit prædestinationis effectus.

B Dico secundò: Materiale peccati in electis est effectus prædestinationis.

Probat: primo conclusio eadem ratione, quæ præcedens. Materiale peccati est effectus omnipotentis & voluntatis Dei, & in finem prædestinationis conducit, & consequenter ex illius intentione in electis à Deo præparatur: Ergo est effectus prædestinationis. Consequentia patet ex dictis: Antecedens autem, quantum ad primam partem, est certum, cum enim materiale peccati sit aliqua entitas creata, & aliquis actus physicus & vitalis, non potest subterfugere divinam causalitatem, & omnipotentiam, sed debet à Deo ut primo ente, & primo actu pendere, ut tractatu præcedenti fuisse ostendimus. Probat: vero quantum ad secundam. Tùm ex illo Pauli ad Roman. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Tùm etiam, quia materiale peccati solet esse pœnæ illius, & vexare peccatorem, ut à peccato deterreatur. Illud etiam potest esse occasio laudis & admirationis consideranti benignitatem Dei, qui ad id, quo ipse ostenditur, suum concitum non denegat.

Probat: secundò conclusio. Omnes generationes prædestinatorum sunt prædestinationis effectus, ut articulo præcedenti ostendimus: At multorum generationes peccaminosæ sunt, ut constat in illis, qui ex illicito concubitu sunt procreati: Ergo materiale peccati effectus prædestinationis esse potest.

Denique Permissiones peccatorum in electis sunt effectus prædestinationis, ut § sequenti ostendimus: Ergo & materiale peccati. Consequentia patet: nam permissio peccati non solum importat in Deo denegationem auxilij efficacis, sed etiam influxum in materiale peccati, cum enim peccatum sit quidam defectus & privatio, vel saltem illam includat, non potest poni in rerum natura, nisi ab aliqua entitate physica sustentetur.

Dices primo: Ad effectus prædestinationis concurrat Deus concursu speciali, cum ex illius speciali amore procedant: Sed ad materiale peccatum concurrat solum concursu generali: Ergo materiale peccati non est prædestinationis effectus.

E Secundò, possumus à Deo petere nostræ prædestinationis effectus: At materiale peccati à nobis postulari nequit, nisi ex consequenti consideretur formale: Ergo effectus prædestinationis esse non potest.

Ad primum respondeo, quòd licet ad materiale peccati concurrat Deus concursu generali efficiente, concurrat tamen concursu speciali impetrante, quatenus specialis providentia in prædestinatione impetrat generalem quoad omnes effectus ad illius finem conducentes.

Ad secundum dicatur effectus prædestinationis esse in duplici differentia: alij sunt, qui ratione sui ad finem prædestinationis conducunt, & istos possumus absolute petere: alij verò solum